Predmet: ***Zagreb***

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine
Broj predmeta: K. Po2 12/24
Krivično delo: ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz čl. 144, st. 1 KZ SRJ
Optuženi: Branko Tunić Branilac: adv. Andrija Marković
JTRZ: Miloš Samardžič

Sudsko veće: sudija Snežana Nikolić-Garotić, predsednica veća
sudija Vladimir Duruz, član veća
sudija Zorica Avramović, članica veća

Glavni pretres: 16.04.2025.

Na današnjem glavnom pretresu nastavljeno je sa iznošenjem završnih reči.

Završna reč punomoćnika oštećenih, advokata Dušana Bratića:
Punomoćnik je naveo da se oštećeni pridružuju završnoj reči tužioca i da je „podržavaju". U pogledu načela *ne bis in idem* koje je tužilac u svojoj završnoj reči objašnjavao, dodao je da Komitet za ljudska prava Ujedinjenih nacija „nedvosmisleno kazuje" da ovo načelo ima interni, a ne međunarodni karakter. Branilac je istakao da Republika Hrvatska nije potpisnica Međunarodne konvencije za priznanje stranih sudskih presuda, pa da „iz toga proizilazi" da je i u pogledu dela ubistva nadležna „naša jurisdikcija". Punomoćnik je naveo da obrazloženje presude ima istu dokaznu snagu kao i iskaz svedoka, te predlaže veću da ima u vidu i uzme kao supstitut za odbranu okrivljenog presudu iz postupka u Hrvatskoj koji se protiv njega vodio [napomena posmatrača: protiv Branka Tunića je u Hrvatskoj pravnosnažno okončan postupak za ubistvo Marka Utržana]. Pored toga „želeo bi da ukaže na poveznicu", koju su punomoćnici istakli i u podnesku ranije upućenom sudu, a koja omogućava da se čin ubistva Marka Utržana posmatra kao jedinstveno delo. Prilikom obdukcije leša Marka Utržana, profesor Kubat je naveo da leš ima krvni podliv na levom kolenu i nadlaktici, što ukazuje da se radi o povredama koje su nastale u trenutku smrti, odnosno najranije kada se predmetni događaj desio. Da su povrede nastale pre toga, bile bi opisane kao hematom. Punomoćnik se osvrnuo i na ličnost optuženog i njegov karakter postavljajući pitanje zašto bi optuženi mogao da učini to što je učinio i ko su ljudi koji su „puštali gas u Aušvicu" ili činili strahote u Ćuški i u Ljubeniću. Naveo je da je „vreme kazalo" da su ti ljudi svuda oko nas, da je „zlo čučalo u njima" kako Frojd kaže „nose zločinačke nagone" u sebi, ali ih zakon sprečava da ih ostvare. Ovi ljudi kada „osete krv na ruci, osete snagu u sebi". To su ljudi koji egzistiraju među nama. Punomoćnik zatim nastavlja, Tunić je rođen 1963. godine u selu Vrnavokolo, opština Vitina, gde su živeli katolički Albanci, njegov otac je bio Albanac – Zef, a majka Marija – Srpkinja. Iz dokumentacije je vidljivo da se Branko Tunić potpisivao ćirilicom. Tunić je po prethodnom dogovoru u junu mesecu 1991. godine otišao u Zagrab, da se priključi ZNG „terorističkoj organizaciji, iako mi to tada nismo tako zvali". Branko Tunić je „doživeo vatreno krštenje", bio je u boju, „verovatno se i okrvio". Njegovi saborci govore da je prednjačio u zlostavljanju. Saborac Željko Šlogar kaže da je „ispoljavao mržnju prema Srbima" jer su mu Srbi na Kosovu ubili oca i majku, dok rođak Toma Tunić kaže da su mu roditelji umrli prirodnom smrću. U ambijentu rata „primitivne ličnosti" ispolje sve svoje negativne nagone, a Branko Tunić je u

Fond za humanitarno pravo

takvom naboju lišio života Marka Utržana. Punomoćnik je dalje naveo da mu je žao što JTRZ nije prihvatio da ispita šefa odseka policijske uprave Zagreb, Lazarevića – koji je „kazivao da je reč o čistoj likvidaciji“ i koji bi mogao da posvedoči da je Tunić od njega zahtevao da promeni zapisnik, koji je Lazarević sastavljao posle izvršenog uviđaja, a istražni sudija samo potpisao. Na posletku, punomoćnik navodi „od gardista se uplašio, ali nije bio dovoljno uplašen da od šefa odseka policijske uprave zahteva da izmeni zapisnik“ [napomena posmatrača: poslednja rečenica punomoćnika odnosi se na Tunićevu odbrane u postupku u Zagrebu].

Završna reč punomoćnika oštećenih advokata Radeta Lukića:
Punomoćnik se pridružuje i ostaje pri završnoj reči tužioca Lazića i kolege Bratića.

Završna reč punomoćnika oštećenih advokata Marije Antić:
Punomoćnik se pridružuje i ostaje pri završnoj reči tužioca Lazića i kolege Bratića.

Završna reč branioca optuženog, advokata Andrije Markovića:
Branilac je naveo da ostaje pri završnoj reči koju je dao u prvom prvostepenom postupku, te da imajući u vidu kratku završnu reč tužioca, da će i on svoju „kratko i životno“ izneti. Naveo je da spori činjenično stanje i pravnu kvalifikaciju iz optužnice, koja je „čak pet puta precizirana“. Dalje navodi da misli da je pitanje svih pitanja primena zakona najblaža za počinioca, jer ni tužilaštvo ni sud nisu sagledali sve aspekte, već su se samo vodili zaprećenom kaznom, pa je na teret optuženom stavljeno izvršenje krivičnog dela iz člana 144 KZ SRJ, a da pri tom nije razmatrano da li je ono što je u optužnom aktu opisano uopšte krivično delo. Branilac je naveo da je pokušao da pronađe u sudskoj praksi šta se dešava kada tužilac u optužni akt ne stavi umišljaj kao osnovi element krivičnog dela, ali nije uspeo ništa da pronađe, „osim da sud takav optužni akt odbacuje“. Ovde nemamo ono što se u sada važećem krivičnom zakoniku navodi u pogledu pojma krivičnog dela (umišljaj), te ono što je u optužnici opisano nije krivično delo po trenutno važećem zakonu, tako da sud nije primenio zakon najblaži za počinioca. Naveo je da je sud u prvoj prvostepenoj presudi „izašao izvan optužnice“ pa je unet umišljaj u presudu, iako tužilac u optužnom aktu ne navodi umišljaj. Tako da je osnovno pitanje da li se ovde radi o krivičnom delu ili ne, branilac smatra da se ne radi o krivičnom delu, te da je sud morao da reaguje još prilikom potvrđivanja optužnice. U pogledu identiteta radnji o kojima je tužilac u svojoj završnoj reči govorio, branilac „ne vidi da ne postoji identitet radnji“, te da identiteta nema u pravnoj kvalifikaciji dela i „odluci suda“. Naveo je da se neće mnogo osvrtati na kvalitet dokaza, ali smatra da usled nedostatka dokaza optuženog treba osloboditi, iako „imamo petu preciziranu optužnicu“ gde su radnje optuženog individualizovane što ranije tužilac nije učinio. Imajući u vidu povrede, veštačenja koja su obavljena su bila „objektivna i profesionalna“ ali se iz njih nigde ne vidi veza između radnji opisanih u optužnici i posledica koje su nastale. „Neživotno mu je“ da čak devet svedoka nema nikakvu medicinsku dokumentaciju, te da Goran Stanković kaže da je posle zatočeništva oboleo od diskus hernije, dok veštak kaže da za to nema dokaza, a Radoslav Dragojević da ima probleme sa očima, dok veštak „kaže da je to nemoguće“. Kako veštačenje ne može biti vršeno na osnovu intuicije, nego na osnovu dokaza, tako i odluka suda mora biti doneta na osnovu zakonitih dokaza. Branilac navodi da su i svedoci kontradiktorni, te da u različitim fazama postupka daju različite izjave u vezi sa smrću Matrka Utržana, u pogledu onoga što su videli i šta su doživeli. Pa je

fondacija humanitarno pravo

tako Nekić „tada rekao“ da je od jednog čuvara čuo da su ubili Marka, a „ovde se navodi“ kao očevidac, dok u izjavi datoj 17.05.2006. godine kaže da je „prilično siguran da je video Markov leš“ što „ne znači da je sto posto siguran“. Na posletku branilac kaže „ne znam šta mu se u glavi desilo“ (Toplici Nekiću) pa kada mu je sećanje bilo najsvežije kaže da je od drugih čuo da je Marko ubijen, a danas kaže da je njegovo ubistvo video. Branilac je i u pisanoj formi sudu predao svoje završne reči.

Fond za humanitarno pravo